

Let op:

De aangekondigde vrije toegang tot musea voor kinderen t/m 12 jaar per 1 september 2009 is niet door gegaan. Minister Plasterk heeft besloten het project voorlopig uit te stellen. Dat betekent dat ook in dit museum - in tegenstelling tot eerdere berichten - kinderen tussen 4 - 12 jaar de reguliere kindertreeprijzen blijven betalen. Meer info: www.museumvereniging.nl

Agenda

De komende maanden vinden in het museum diverse activiteiten plaats.
Actuele informatie vindt u op www.museumspeelklok.nl.

Kerstrondleidingen

19 t/m 26 december 2009

Aanvang ieder heel uur

Speciaal voor de kerstvakantie biedt het museum kerstrondleidingen! Speeldozen, speelklokken, pianola's, orchestrions, straat-, dans- en kermisorgels zijn geprogrammeerd met oud en nieuw kerstrepertoire van 'Stille nacht', 'Rudolf the Red-nosed Reindeer' tot 'Jingle Bells'.

Kinderpopconcerten door VOF de Kunst

27, 28, 29 en 30 december 2009

en 2 januari 2010

Aanvang: 11.15, 13.15 en 15.15 uur

VOF de Kunst verzorgt deze kerstvakantie kinderpoptconcerten met liedjes van Annie M.G. Schmidt en andere bekende liedjes in het Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement. Voor de automatisch spelende muziekinstrumenten uit de collectie van het Utrechtse museum is een hoofdrol weggelegd in de muziek en thematiek van de kinderpoptconcerten. Lot Lohr (bekend van Sesamstraat) speelt mee en brengt samen met VOF de Kunst *Koekoek Theodoor* tot leven voor kinderen en hun (groot)ouders. De concerten zijn geschikt voor kinderen vanaf 4 jaar. Er geldt een toeslag van € 4,00 p.p. boven op de reguliere museumentree. Wilt u via internet uw kaarten kopen? Dat kan via utrechtsuitburo.activetickets.com. Ook kunt u kaartjes kopen bij de UITshop van het Utrechts UITburo (adres: Domplein 11, Utrecht). Meer informatie staat ook op www.museumspeelklok.nl.

Culturele Zondag Nieujaarsduik

3 januari 2010

Aanvang: 14.00 en 15.00 uur

Als knallend openingsconcert van De Nieujaarsduik brengt het twintigkoppige Brabants Jazz Orkest in Museum Speelklok een eerbetoon aan de Amerikaanse jazz-icoon, pianist en bandleider Stan Kenton. Verplichte kost voor iedere bigband liefhebber. Onder muzikale leiding van Jeroen Doornik wordt een uitgewogen selectie uit Kentons oeuvre voorgesteld.

Uniek en nog nooit eerder vertoond is dat het orkest vandaag exclusief voor de Nieujaarsduik de uitdaging aangaat om een aantal van Kenton's composities samen te spelen met het kleurrijke en levensgrote kermisorgel De Schuyt (1932) uit de collectie van Museum Speelklok. Toegang tot deze activiteit is **GRATIS**. Voor toegang tot de rest van het museum gelden de reguliere entreprijzen.

Concertavond

26 maart 2010

Aanvang: 19.30 uur

Op zoek naar een uniek avondje uit? Breng dan een bezoek aan de jaarlijkse concertavond in dit museum! Non-stop **LIVE** muziek in bijna alle museumzalen en het museumcafé... De kleurrijke instrumenten uit de collectie van het museum spelen de hele avond levendige muziek. De bar in Café Decap van het museum is deze avond geopend! De reguliere entreprijzen van het museum gelden.

Nieuwsbrief

Wilt u op de hoogte gehouden worden van de (kinder) activiteiten in het museum? Meldt u zich dan nu aan voor de gratis digitale nieuwsbrief van het museum! (6 x per jaar). Dat kan via www.museumspeelklok.nl door te klikken op 'nieuwsbrief'. Wilt u de nieuwsbrief niet meer ontvangen, dan kunt u zich altijd weer afmelden onderaan elke digitale nieuwsbrief.

Kinderpopconcerten door VOF de Kunst

Haydn Live | Museum als feestlocatie

In deze editie

Voorwoord	3	12	Haydn Live
Kinderpopconcert door VOF de Kunst	4	14	Column van een vriend
Terugblik interim periode Klaas Dirk Bruintjes	6	14	Nieuws
Het Restauratieatelier	8	15	Een nadere kennismaking met...
Museum als feestlocatie	10	16	Agenda
Restauratie Philipps Paganini	11		

voorwoord

“Er was ereis een koekoek, en hij heette Theodoor,
die zat in ‘t bos te piekeren, de hele winter door,

Hij staarde voor zich uit, hij zat te wrokken en te mokken.
‘t Was over al zijn kleine neefjes in de koekoeksklokken!

Daar zaten al zijn neefjes in hun kastjes aan de muur
en riepen tweemaal: Koekoek, want het was precies twee uur.
Kom, neven! schreeuwde Theodoor, kom mee!
Je moest je schamen om hier de hele dag maar door dat
‘koekoek’ uit te kramen!

Kom mee naar ‘t bos, daar ben je vrij. En klokken zijn daar niet!
Daar roep je enkel ‘koekoek’, als je ‘t zo te binnen schiet!”

Colofon

Van Speelklok tot Pierement is een uitgave van het Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement en de Stichting Vrienden van het Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement en verschijnt 2 maal per jaar.

Nummer 66, december 2009.
© Copyright by the publishers.
ISBN 1383-0112

Redactie en bijdragen

Carolien Arnold
Frank Bernouw
Vera Carasso
Dirkjan Haspels
Marieke Lefeber
Flora MacDonald
Brechtje Manschot
Natasja Stoon & Mijntje Bos
Jelle Verhoeks

Eindredactie

Brechtje Manschot

Redactiesecretariaat

Steenweg 6
3511 JP Utrecht
Telefoon (030) 231 27 89
post@museumspeelklok.nl
www.museumspeelklok.nl

Ontwerp

HELDERGROEN

Fotografie

BMfotografie, Berry Geerlings, Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement

Druk

Drukkerij Libertas, Bunnik

Losse nummers

€ 2,- verkrijgbaar aan de museumbalie.
Donateurs krijgen het magazine gratis toegezonden.

Digitale nieuwsbrief

Wilt u op de hoogte gehouden worden van de (kinder) activiteiten in het museum? Meldt u zich dan nu aan voor de gratis digitale nieuwsbrief van het museum! (6 x per jaar). Dat kan via www.museumspeelklok.nl door te klikken op ‘nieuwsbrief’. Wilt u de nieuwsbrief niet meer ontvangen, dan kunt u zich altijd weer afmelden onderaan elke digitale nieuwsbrief.

Vera Carasso

studeerde Kunstgeschiedenis in Amsterdam en studeerde af in de richting kunstnijverheid aan de Rijksuniversiteit Leiden. Zij begon haar loopbaan bij internationaal veilinghuis Christie's in 2000 als specialist Europese ceramiek en glas en was daarnaast vanaf 2003 veilingmeester. In 2006 werd zij het hoofd van de Algemene taxatie afdeling, waarbij zij o.a. verantwoordelijk was voor de organisatie rondom grote collectie veilingen. Vanaf 2008 was zij als directielid verantwoordelijk voor het dagelijks management van de Amsterdamse vestiging. Zij is per 1 november 2009 aangetreden als de nieuwe directeur van Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement.

Wie wordt er niet vrolijk van Annie M.G. Schmidt? Bovenstaande tekst is een fragment van het gedicht *De Koekoek Theodoor* dat de basis vormt van een voorstelling die VOF de Kunst in de kerstvakantie in ons museum gaat geven. ONS museum! Hoe blij kan een mens worden 's ochtend naar zijn werk te gaan en te weten op de vrolijkste plek van Nederland terecht te komen. Dat voorrecht heb ik sinds enkele weken mogen ervaren. Omringd door stapels projectadministratie, fondsaanvragen en trofeeën van mijn voorgangers, zit ik achter mijn nieuwe bureau in het museum. Ik heb al ontdekt dat een vergadering zeer soepel loopt met vrolijke live muziek op de achtergrond, en die hoor je hier vrijwel continu. Maar wat wel het meeste indruk maakt is toch de

reactie van mensen op de collectie. De kindermuseumnacht in oktober was een groot succes, met bijna 1400 enthousiaste bezoekers die luisterden naar een voorstelling van Sesamstraat-held Hakim en een griezelige *Danse Macabre* ervaren in het middenschip van de kerk. Ook de spooktocht was spannend waarbij de speeldoo's van de schrijvende Pierrot met kaars toch wel het beste aansloot bij de sfeer van de avond. Maar er komen veel verschillende bezoekers! Zo liep ik deze week met een keurige hoogwaardigheidsbekleder langs de collectie, die het moment dat het recentelijk geres-taureerde Philipps-Paganini orchestrion begon te spelen niet snel zal vergeten. Er kon zelfs een klein dansje af! Bij het openen van de verschillende panelen van de

grote kast zagen en hoorden wij de vele gecompliceerde instrumenten in een ingewikkelde structuur samen het geluid voortbrengen dat vergelijkbaar is met een orkest van ongeveer 15 muzikanten! Een fantastisch resultaat van het werk van ons restauratieatelier. Zij hebben ervoor gezorgd dat het imposante instrument, dat al lang in de collectie aanwezig was, weer in alle glorie is hersteld.

Over de voorstelling van VOF de kunst, de restauratie van het Philipps-Paganini orchestrion en meer interessante ontwikkelingen kunt u lezen in deze nieuwe uitgave van ons magazine. Ik hoop u snel persoonlijk te verwelkomen in ons museum.

Vera Carasso

Kinderpopconcert door VOF de Kunst

met liedjes van Annie M.G. Schmidt
in Museum van Speelklok tot Pierement

27 t/m 30
december
+2 januari

“Wens bezoekers in vervulling:
liedjes Annie M.G. Schmidt met
muziek van collectie Speelklok”

VOF de Kunst verzorgt deze kerstvakantie kinderpoptconcerten met liedjes van Annie M.G. Schmidt en andere bekende liedjes in het Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement. Voor de automatisch spelende muziekinstrumenten uit de collectie van het Utrechtse museum is een hoofdrol weggelegd in de muziek en thematiek van de kinderpoptconcerten. Lot Lohr (bekend van Sesamstraat) speelt mee en brengt samen met VOF de Kunst de Koekoek Theodoor tot leven voor kinderen en hun (groot)ouders.

Tekst: Carolien Arnold Beeld: VOF de Kunst & Heldergröen

Het Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement produceert jaarlijks muzikale theateervoorstellingen voor jeugdige bezoekers en hun (groot)ouders. Uit publieksonderzoek door het museum is naar voren gekomen dat deze bezoekersgroep als lang gekoesterde wens heeft om liedjes van Annie M.G. Schmidt in combinatie te zien met de muzikale collectie van het Utrechtse museum. Daarom presenteren Museum Speelklok en VOF de Kunst deze kerstvakantie kinderpoptconcerten met liedjes van Annie M.G. Schmidt en andere bekende liedjes, waarbij de muziek en thematiek afkomstig zijn uit de muzikale collectie van het museum.

Lot Lohr (bekend van Sesamstraat) speelt mee en brengt samen met VOF de Kunst *De Koekoek Theodoor* tot leven voor kinderen en hun (groot)ouders.

De rode draad van het kinderpoptconcert is *De Koekoek Theodoor*, een karakter uit een gedicht van Annie M.G. Schmidt. Een koekoek die probeert om alle koekoeken uit de koekoeksklokken te bevrijden. Het gekozen repertoire sluit aan bij de collectie van het museum met bestaande

(Schmidt-)liedjes over het thema tijd en over een speeldoos. Daarnaast heeft Frank van Papelen met VOF de Kunst nieuwe liedjes geschreven speciaal voor deze concerten zoals een lied over de werking van een carillon uit de collectie van het museum. Jan Kees de Ruijter (arrangeur van het museum) bewerkt de composities tot arrangementen die volledig zijn toegesneden op de kenmerken van de individuele instrumenten.

Een dwarsdoorsnede uit de collectie van het museum verzorgt muziek bij de kinderpoptconcerten. Niet alleen een automatisch spelende vleugel en het draaiorgel de Limonaire (ca. 1910) zijn te horen, maar ook een carillon en het konijn uit de kool (ca. 1900). Een primeur is weggelegd voor het Apenorkerst (ca. 1880), een recent aangekocht collectiestuk dat tijdens deze concerten voor het eerst voor publiek te zien en te horen is.

Het spannende, muzikale verhaal dat VOF de Kunst vertelt, speelt en zingt, is naast een unieke beleving tevens een educatief uitje voor jong en oud over de wonde-

ren van de collectie van het Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement. Deze samenwerking heeft een eenmalig karakter en de kinderpoptconcerten zijn uitsluitend te bezoeken op 27 t/m 30 december 2009 en op 2 januari 2010.

Bezoekersinformatie:

De Kinderpoptconcerten door VOF de Kunst vinden plaats op 27, 28, 29 en 30 december 2009 en 2 januari 2010 in het Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement (Adres: Steenweg 6, 3511 JP Utrecht).

De concerten duren ca. 30 minuten en vangen aan om 11.15, 13.15 en 15.15 uur. De concerten zijn geschikt voor kinderen vanaf 4 jaar. Voor de concerten geldt een toeslag van € 4,00 p.p. boven op de reguliere museumentree. Wilt u via internet uw kaarten kopen? Dat kan via utrechtsuitburo.activetickets.com. Ook kunt u kaartjes kopen bij de UITshop van het Utrechts UITburo (adres: Domplein 11, Utrecht). Meer informatie staat ook op www.museumspeelklok.nl

Informatie over VOF de Kunst

Na het grote succes met tophit *Suzanne*, een internationale tournee en vervolgens het grote succes van *Eén kopje koffie*, legt VOF de Kunst zich vooral toe op het maken van muziek speciaal voor kinderen. Wat aanvankelijk leek op een eenmalig eerbetoon van de Kunst aan het prachtige oeuvre van Annie M.G. Schmidt, leidde tot een reeks zeer succesvolle kinder-cd's. Unieke kinderliedjes zijn door de band in een eigentijds jasje gestoken en vastgelegd op onder andere de cd's *Dikkertje Dap* (3x platina) en *De Lapjeskat*. VOF de Kunst speelde drie seizoenen lang mee in *Sesamstraat*, met als logisch gevolg de cd *Liedjes uit Sesamstraat*. Daarna volgde de cd *Sinterklaasfeest* met VOF de Kunst met zowel bestaande liedjes als nieuwe nummers, geschreven door onder meer Ivo de Wijs, Erik van Muiswinkel en Theun de Winter. De nieuwste cd van VOF de Kunst heet *Muziek op Schoot*, vol bekende kinderliedjes in een nieuw, swingend jasje. VOF de Kunst zingt op deze cd duetten met Carice van Houten en Guus Meeuwis.

Sinds april 1996 speelt VOF de Kunst in samenwerking met onder andere cabaretier Erik van Muiswinkel en Lot Lohr (bekend van *Sesamstraat*) ook muzikale theatershows. *Dag Giraf* werd succesvol opgevolgd door *Ik ben lekker stout*, *Vanaf Hier Nog Vijf Kwartier*, *Apekooien* en *Beesten*. In de Sinterklaastijd zijn er speciale Sinterklaasconcerten. De kinderen mogen meezingen en meespelen met de liedjes en de voorstellingen staan jaar in jaar uit garant voor uitverkochte zalen.

Terugblik interim periode Klaas Dirk Bruintjes

Klaas Dirk, vertel eens wat over jezelf?

Van beroep ben ik zelfstandig interim-er op het gebied van communicatie en organisatieadvies, dat doe ik nu zo'n 10 jaar. In mei ben ik door de Raad van Toezicht van het museum benoemd tot interim-directeur, nadat Floris de Gelder wethouder werd in de Gemeente Utrecht. Zelf heb ik 8 jaar in de Raad van Toezicht van het museum gezeten. Ik vond het eervol om deze opdracht te mogen doen de afgelopen maanden en te helpen in de zoektocht naar een nieuwe directeur voor het museum.

Hoe ben je ooit met het museum in contact gekomen?

De huidige voorzitter van de Raad van Toezicht (RvT) van het museum, Jan Bernard Wolters, benaderde mij voor een positie in de RvT. Hij zocht iemand met kennis op het gebied van communicatie en ook met bestuurlijke ervaring. De afgelopen jaren heb ik het museum enorm zien veranderen. Het museum treedt veel vaker naar buiten, het restauratieatelier heeft een prominenter plek gekregen en het museum doet veel internationale projecten.

Zie je het museum als interim-directeur anders dan vanuit je RvT ervaring?

Als RvT houd je toezicht op afstand. Dan bekijk en adviseer je vooral over de grote lijnen en projecten zoals de financiële situatie, grote collectieaankopen en tentoonstellingen en evenementen. Maar als je er een aantal maanden echt middenin zit, word je geconfronteerd met de dagelijkse werkelijkheid zoals het wel en wee van het personeel en problemen van alle dag. Bijvoorbeeld hoe houd je het museum aantrekkelijk voor bezoekers, hoe organiseer je de

dagelijkse zaken financieel, wat is de conditie van de collectie? Ook vind ik het heel bijzonder om van zo dichtbij mee te maken dat er een heel toegewijd team in het museum is, dat bereid is hard te werken voor weinig geld. Iedereen is op zijn of haar eigen vakgebied bezig om te blijven verbeteren.

Wat vond je bijzonder aan je interim periode in het museum?

Als ik op mijn kamer zat, dan hoorde ik alle geluiden van een bedrijvige binnenstad en de muziek van de Domtoren. Een kakofonie die versmelt met de geluiden uit het museum met de muziek van de instrumenten, de stemmen van bezoekers en het gezang van rondleiders. Niet enkel het museum maar ook de stad Utrecht is de afgelopen jaren zo gegroeid en heeft zich enorm ontwikkeld. Er is veel meer te doen en te beleven, je kunt je onderdompelen in vertier en vermaak. Daar deel van uitmaken en ook het personeel beter leren kennen is mooi. Het museum sluit met veel activiteiten aan bij festivals in de stad en in het land en ontvangt ook zeer diverse groepen, van corporale damesjaarclubs tot oude muziek liefhebbers en natuurlijk de naturalisatieceremonies van de Gemeente Utrecht. Maar ook de magie van het ambacht, nog echt iets met je handen te kunnen maken zoals onze restauratoren, is een groot goed. Een vaardigheid die steeds meer verloren gaat en die we hier gelukkig zeer koesteren.

Waren er ook dingen heel anders dan dat je verwachtte?

Wat ik natuurlijk al wel wist is dat het museum zeer betrokken personeel heeft. Maar wat ik wel opmerkelijk vond was dat de medewerkers het museum

soms als centrum van de wereld zien. Of dat voortkomt uit passie of dat het wellicht ook komt door weinig vergelijkingsmateriaal? Het museum is dan de maat der dingen, maar er is nog zo veel meer in de wereld om ons heen! Een iets bredere kijk op de buitenwereld, is mijn persoonlijke mening, kan helemaal geen kwaad. Waar ik van heb genoten, waren de externe contacten in de sector. Zo heb ik kennis gemaakt met de directeurs van andere Utrechtse musea. Mede daardoor heb ik een goed beeld gekregen van de problematiek en ontwikkelingen in de sector en ook in de stad Utrecht.

Waar heb je je wel eens zorgen over gemaakt?

De kwetsbaarheid van het museum is groot, eigenlijk onverantwoord groot. Als er op één plek in het museum iemand wegvalt, dan valt er meteen echt een gat en blijven er ook meteen taken liggen. Daarnaast is de financiële situatie van het museum broos. Zo is bijvoorbeeld één deel van het personeel afhankelijk van het binnen halen van extra fondsen voor extra projecten. Een situatie die alleen opgelost kan worden door een structurele verhoging van de exploitatiesubsidie.

Wat zou je graag anders zien in het museum?

Het presenteren van de instrumenten zou wat mij betreft met meer interactie met het publiek mogen. Ook mag het museum wat mij betreft aan de buitenkant beter zichtbaar maken wat er binnen te beleven valt. De entree bijvoorbeeld is echt hard aan een 'opknappbeurt' toe. Bezoekers worden nog niet op een natuurlijke wijze het museum ingetrokken.

Heb je een nog onvervulde museumdroom?

Het liefste zou ik zien dat voor nog veel meer mensen dan nu de vrolijkheid van het museum toegankelijk wordt. Zo zei een vriend van me ooit na een bezoek aan het museum: "Ik kom hier altijd weg met goeie zin"! Dat komt door wat er in het museum te beleven valt, maar ook door de sfeer en het respect van hoe het personeel met elkaar en de bezoekers omgaat.

En wat is je persoonlijke droom?

Een volgende werkplek vinden in een omgeving waarin mensen gepassioneerd zijn, met een zekere relativering. Alles doen met overtuiging en oprechtheid; waar mensen echt trots zijn op hun werk en hun product en dat ook graag willen delen met anderen. Het was hier een geweldige tijd!

Na het vertrek van directeur Floris de Gelder in april van dit jaar, startte Klaas Dirk Bruintjes in mei als interim-directeur van het museum. Per 1 november gaf hij het stokje over aan Vera Carasso, die vanaf die datum startte als nieuwe directeur van het museum. Het museum vroeg Klaas Dirk in een interview terug te kijken op zijn interim periode.

Tekst: Brechje Manschot **Beeld:** NMStP

Openstelling van het Restauratieatelier groot succes!

Tekst: Jelle Verhoeks Beeld: NMStP

Sinds het gerenoveerde Restauratieatelier op 11 mei voor publiek werd geopend, kan deze nieuwe "museumattractie" rekenen op veel belangstelling van bezoekers. Dankzij de inzet van restauratoren, gidsen en alle overige museummedewerkers, ervaren zij het bezoek als een unieke belevenis. Een korte schets van het aanbod en de ervaringen tot nu toe.

Ieder bezoek begint in het museum zelf met een mooie film die erop is gericht om zoveel mogelijk nieuwsgierigheid op te wekken. Daarna volgt een korte wandeling door de binnenstad naar Flora's Hof, de stadstuin pal onder de Domtoren die tegelijk met het atelier helemaal is opgeknapt.

In het atelier ontstaan gesprekken tussen de restauratoren en bezoekers, die telkens weer een ander karakter hebben. De ene keer gaat het over de kapotte Friese stoelklok van oma, de volgende keer zijn de persoonlijke achtergrond en de drijfveren van de individuele restauratoren onderwerp van gesprek. De belangstelling werkt zichtbaar aanstekelijk: sommige restauratoren gaan zo op in het gesprek dat zij

de tijd vergeten en bezoekers trakteren op een bevlogen verhaal, dat soms de vorm van een heus college lijkt aan te nemen.

Gelukkig komt het ontvangen van bezoekers niet alleen op de restauratoren neer: een team van rondleiders is speciaal getraind om publiek van, in en naar het atelier te begeleiden. Zij vormen een belangrijke schakel bij de informatieoverdracht en vertellen bezoekers over de geschiedenis en het internationale karakter van het atelier. Bovendien kunnen zij een soort "zelf doen activiteiten" aanbieden, met speciale kisten waarin allerlei materialen en gereedschappen zitten. Aan de hand van diverse vragen kunnen bezoekers deze voorwerpen zelf "hands-on" ont-

dekken. Op deze manier krijg je een idee van de vaardigheden en eigenschappen waarover een restaurator dient te beschikken. De rondleiders moeten nog wennen aan deze nieuwe rol, die zoveel anders is dan de taak van rondleider in het museum. Gelukkig zijn bezoekers zeer te spreken over de begeleiding, dus alles wat we leren nemen we mee in verbeteringen voor de toekomst.

Gedurende de zomervakantie konden Museumkaart-houders gratis een bezoek brengen aan het atelier. Een zeer succesvolle actie want de groepen waren regelmatig helemaal vol. Het bleek helaas nog niet mogelijk de restauratie van de keizerlijke klokken uit China te bekijken, want het restauratieplan was nog in de maak en dus stonden

de klokken nog achter slot en grendel. Wel genoot het publiek van verhalen van de restauratoren over hun bezoeken aan de Verboden Stad, die met foto's geïllustreerd konden worden.

Het nieuwe schooljaar is weer begonnen en het museum gaat veel energie steken in het bereiken van scholieren om een bezoek te brengen aan het atelier. Het educatieve aanbod behorende bij de openstelling is afgelopen jaar ontwikkeld in samenwerking met scholen. Op 19 juni bracht de eerste schoolklas een bezoek aan het atelier. Deze groep werd vergezeld door heuse "MuseumReporters": kinderen die, in het kader van een speciaal project, verslag deden van het bezoek door er een videofilmje over te maken. In de

gemaakte reportage (terug te vinden op www.museumspeelklok.nl/onderwijs/restauratieatelier) is te zien hoeveel plezier groep 6 van de Utrechtse Scholenvereniging had in het atelier.

Met het vernieuwde Restauratieatelier heeft het museum een geheel nieuwe dimensie kunnen toevoegen aan de presentatie. De in het atelier aanwezige kennis is toegankelijk geworden voor publiek, hetgeen hopelijk kan bijdragen aan het in stand houden van de automatisch spelende muziekinstrumenten. Reserveer nu voor een bezoek, als u dat nog niet gedaan heeft! Een bezoek aan het atelier kan uitsluitend op basis van reservering. Reserveren kan tijdens kantooruren via 030 232 60 81.

Het vrolijkste museum als feestlocatie!

“Het museum is geopend van dinsdag tot en met zondag van 10.00 tot 17.00 uur. Elk heel uur start een rondleiding met live demonstraties van verschillende museuminstrumenten.”

Deze zin wordt dagelijks meerdere malen uitgesproken in het secretariaat van het museum. En voor het grote publiek is het ook waar. Maar ook buiten de reguliere openingstijden geeft het museum zijn geheime prijs aan bijzondere gezelschappen. Variërend van Oom Joop en Tante Thea die hun zilveren bruiloft vieren tot Raden van Bestuur van grote bedrijven die met hun (internationale) gasten genieten van het muzikale, vrolijke en kleurrijke decor in het museum.

Tekst: Flora MacDonald en Dirkjan Haspels **Foto's:** NMStP

Het museum begon in de jaren '70 met de verhuur van het museum als feestlocatie buiten de reguliere openingstijden voor speciale gezelschappen. Altijd maakte een speciale presentatie van de museumcollectie deel uit van het programma van de avond. In de beginjaren werd dit in de museale sector gezien als vloeken in de culturele kerk. Toen werd er in de culturele sector nog een beetje vies gekeken naar de “vercommercialisering van cultuur”. Desalniettemin waren het vaak avonden die buitengewoon werden gewaardeerd door verschillende aanwezigen. En natuurlijk leverde het ook geld op, niet onbelangrijk voor een museum dat grotendeels afhankelijk is van eigen inkomsten. Maar veel belangrijker dan het financiële aspect is dat het museum zich met deze vorm van “verhuur” op een unieke manier kan onderscheiden. U kunt zich voorstellen dat de gasten op zo'n avond grotendeels zijn uitgenodigd door vrienden of collega's voor een

speciale gelegenheid. Zij komen dus niet – in tegenstelling tot het dagelijks publiek – primair voor het museum. Sterker nog, vaak blijkt dat een groot deel van de “avondgasten” het museum nog niet kent. Zij verwachten gewoon een gezellige borrel zonder verdere poespas. Maar dan ervaren zij iets heel bijzonders... namelijk een op maat verzorgde museumpresentatie. Het museum verdiept zich van te voren altijd in de aanleiding voor het feest en wie het feestvarken is. Zo veel mogelijk weetjes worden verzameld over de persoon of de organisatie zoals bijzondere interesses, muziekvoorkeuren, relevante jaartallen of nationaliteiten. De keuze van instrumenten en muziek van die avond sluit daardoor geheel aan bij de aanleiding van het feest. Resultaat: gasten worden verrast en laten zich meeveren door de veelkleurige klanken van de collectie en vragen jubelend en dansend om méér! Na afloop attenderen zij hun vrienden, relaties en kennissen op het vrolijkste muse-

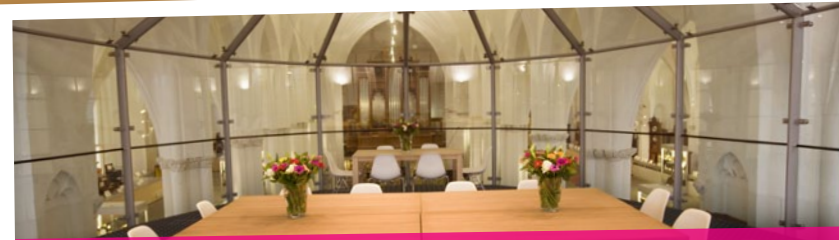
um van Nederland, en zo volgt al spoedig op het ene feest het volgende. Momenteel wordt het museum ongeveer 3 avonden per week verhuurd. Vele tienduizenden mensen hebben het museum in de afgelopen decennia zo leren kennen.

Zoekt u zelf wellicht nog een unieke locatie voor een feest in een muzikaal, vrolijk en kleurrijk decor? Voor een borrel, diner, jubileum of huwelijksfeest, als afsluiting van een congres of beurs of voor de ontvangst van relaties is het Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement een bijzonder vrolijke feestlocatie.

U bent van harte uitgenodigd contact op te nemen voor een avond die klinkt als een klok! Wij informeren u graag over de diverse mogelijkheden. Tijdens kantooruren kunt u bellen met het museumsecretariaat: 030 232 60 81 of stuur een e-mail naar post@museumspeelklok.nl.

Overzicht mogelijkheden zaalverhuur

Van een intiem diner met een klein gezelschap tot een uitbundige huldiging of receptie met honderden gasten, het kan allemaal. En de muzikale collectie zorgt ervoor dat het elke keer weer anders is. Afhankelijk van het aantal gasten en het gewenste programma zijn er verschillende ruimtes beschikbaar, zoals een walking-dinner door het museum, een trouwceremonie of een high tea in de Transeptzaal.

Transeptzaal

Deze glazen zaal in de transept van de kerk is modern en licht. Hij is geschikt voor een jubileum, lunch, high tea, presentatie, verjaardag, huwelijk of vergadering. De zaal is geschikt voor groepen van 10 tot 100 personen. De transeptzaal is zowel tijdens als buiten openingsuren beschikbaar.

Middenschip

Deze grote monumentale ruimte is geschikt voor concerten, ontvangsten en diners voor grote gezelschappen. Vaak wordt deze ruimte gebruikt in combinatie met het café of de danszaal. Het Middenschip is geschikt voor gezelschappen van 100 tot 500 personen.

Danszaal

Met zijn kroonluchters, kleurrijke dansorgels en parketvloer heeft deze zaal de sfeer van een danszaal of spiegel tent in de jaren '20. De danszaal is zeer geschikt voor een jubileum, bedrijfspresentatie, concert, afsluiting congres of beurs, personeelsuitje, verjaardag, huwelijk, borrel, familiefeest of diner (dansant). De zaal heeft een capaciteit van 10 tot 200 personen.

Museumcafé

Het sfeervolle museumcafé Decap (genoemd naar het dansorgel dat in het café staat) is een mooi decor voor borrels, recepties en buffetten voor gezelschappen van 10 tot 250 personen. Het café wordt vaak gebruikt samen met andere ruimtes zoals de danszaal.

Restauratie van levensgroot orchestrion “Philipps Paganini”

Tekst: Frank Bernouw **Foto's:** NMStP

Al jarenlang is de “Philipps Paganini” (ca. 1919) een imposante verschijning in de orchestrionzaal van het museum. Het is echt een orchestrion pur sang: het is niet alleen het allergrootste bestaande type orchestrion (3,5 meter hoog en 2,25 meter breed!) maar het bevat daadwerkelijk een heel orkest. Het instrument stond vroeger in een Belgisch restaurant en beschikt over een uitgebreid orgelwerk, een piano, een harmonium, een metallofoon en een uitgebreid slagwerk. Door een revolversysteem kunnen 10 muziekrollen met ieder een speelduur van zo'n 15 minuten in positie worden gebracht. De “Philipps Paganini” is in staat om muziek te spelen waar je anders een 15-koppig orkest voor nodig zou hebben.

Helaas speelde het instrument al een tijd niet naar behoren, daarom werd besloten tot een uitgebreide restauratie. Dankzij de jaarlijkse bijdrage van de BankGiro Loterij heeft het museum deze restauratie kunnen financieren. Verschillende restauratoren hebben de restauratie uitgevoerd in de werkplaats en onder eindverantwoordelijkheid van oud-museummedewerker Martin Conrads. Naast assistent-restaurator Frank Bernouw hebben ook Fred Bernouw en Marco Breijer aan dit project meegewerkt. Assistent-restaurator Frank Bernouw vertelt: ‘Eén van de belangrijkste problemen was de repetitie: noten die elkaar op hoorden te volgen klonken als één lange noot. In het verleden zijn daarom op alle klepjes en ven-

tielen gewichten bevestigd, die dit moesten verbeteren. Helaas heeft dit niet gewerkt. Daarnaast speelden sommige registers soms tegelijk terwijl ze apart horen te klinken: ze konden niet solo spelen. Tenslotte zijn de pennen van het stemblok van de piano ooit vervangen, waarbij onjuiste maten zijn aangehouden. Hierdoor zaten pennen niet goed vast, wat ertoe leidde dat de piano heel snel ontstemde.’ ‘Bij deze restauratie is het binnenwerk van het instrument volledig aangepakt, waarbij geprobeerd is zoveel mogelijk rekening te houden met de oorspronkelijke materialen en technieken. Zo zaten er kunststof slangen in, waar in de fabriek loden leidingen waren gebruikt. Wij hebben dit meer historisch ver-

antwoorde materiaal weer toegepast. Ook is al het leer en baldoeke vervangen.’

‘Het meest bijzondere van deze restauratie was dat we allerlei dingen tegen kwamen die anderen ooit veranderd hebben. Er is hard aan het instrument gewerkt en gelukkig is het resultaat dat het instrument aanzienlijk beter speelt dan voorheen! We begonnen met een hele hoop vraagtekens aan de restauratie, en nu speelt de “Philipps” weer zoals het hoort te spelen. Als dan blijkt dat je het bij het rechte eind hebt gehad, geeft dat een grote kick!’

BankGiroLoterij
CULTUUR MAAKT JE RIJKER

Haydn Live

Van 26 augustus tot 15 november was in het museum de tentoonstelling 'Haydn Live' te zien. Deze tentoonstelling vond plaats in het kader van het herdenkingsjaar 2009 van Joseph Haydn. Dit jaar is het 200 jaar geleden dat de componist overleed. De tentoonstelling besteedde aandacht aan de Flötenuhren van Primitivus Niemecz, waarvoor Haydn muziek componeerde en arrangeerde. Een korte terugblik...

Tekst: Marieke Lefeber **Beeld:** NMStP

Haydn-Niemecz

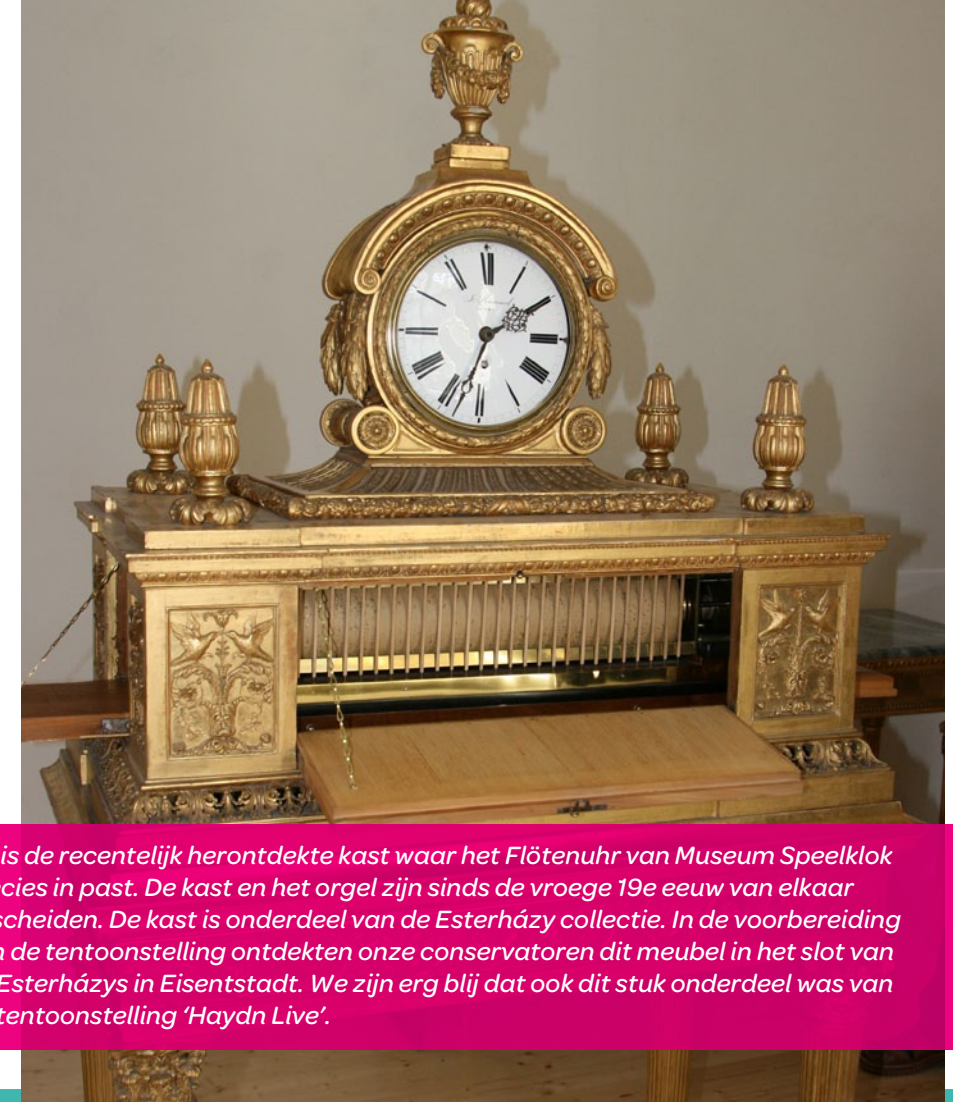
In 1761 trad Haydn als assistent-dirigent in dienst bij prins Paul Anton Esterházy in Eszterháza in het huidige Hongarije. In 1766 werd hij hier kapelmeester. Inmiddels was Paul Anton al overleden en opgevolgd door zijn broer prins Nicolaus. Net als Paul Anton was Nicolaus een groot muzikliefhebber en dit stimuleerde de ontwikkeling van Haydn als hofkapelmeester. Toen Nicolaus in 1790 stierf, werd hij opgevolgd door zijn zoon Anton, die niet zo veel gaf om muziek. Haydn kreeg wel doorbetaald, maar er werd niet veel meer van hem verwacht. Op dat moment had Haydn al contact met Pater Primitivus Niemecz, die in 1782 bibliothecaris en hofkapelaan in Eszterháza was geworden. Aangezien Niemecz muzikaal begaafd was en ook op het gebied van de mechanica goed onderlegd was, maakte dit hem tot een zeer bekwame bouwer van automatisch spelende muziekinstrumenten. In de periode onder Anton Esterházy ontstonden de Haydn-Niemecz Flötenuhren (speelklokken met als klankbron orgelpijpen, m.a.w. orgelklokken). Op dit moment zijn er vier Flötenuhren bekend waarvan er twee door Niemecz gesigneerd zijn en twee naar alle waarschijnlijkheid ook door Niemecz gebouwd zijn. Op deze klokken staat voornamelijk muziek van Joseph Haydn. De twee gesigneerde instrumenten zijn gedateerd in 1792 en 1793, de andere twee worden ook rond deze tijd geschat. De instrumenten zijn allemaal in de directe omgeving van Haydn ont-

staan; het is dus reëel om te denken dat Haydn zich beziggehouden heeft met de exacte uitvoering van de stukken. Dit geeft veel inzicht in hoe Haydn zelf vond dat (zijn) muziek moest klinken op deze Flötenuhren. Hoewel de vier klokken allemaal zijn gebouwd in het slot van de Esterházy's in Eisenstadt, Oostenrijk, hebben ze in de loop van de eeuwen op verschillende Europese locaties gestaan. Van de vierde klok was het bestaan tot voor kort zelfs niet bekend; in 1998 werd dit instrument 'herontdekt'. Net als een andere, is deze klok momenteel in particulier bezit. Een derde is van het Kunsthistorisches Museum in Wenen en de vierde en grootste van het Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement. In het Haydn herdenkingsjaar 2009 waren alle vier de Flötenuhren voor het eerst in meer dan 200 jaar weer bij elkaar in één tentoonstelling te bewonderen. Ze vertelden ons het verhaal van Joseph Haydn en de mechanische muziek. Iedere dag (di t/m zo) werden de instrumenten gepresenteerd om 14.30 uur.

Vooraf tijdens het Festival Oude Muziek waren er veel geïnteresseerden. Het museum trok in het weekend waarin ook de Oude Muziekmarkt hier plaatsvond ruim 3000 bezoekers!

Symposium en publicatie

In het kader van deze tentoonstelling vond er op 2 september een symposium plaats in het museum. Internationaal grote namen, waaronder Ton Koopman en Helmut Kowar, gaven hun mening over zaken als 'hoe groot was de rol van Haydn exact bij het programmeren van de klokken?' en 'wat kunnen we leren van deze klokken over historische uitvoeringspraktijk?'. De sessie werd voorgezeten door Jan Nuchelmans. Voor degenen die dit gemist hebben, wees niet getreurd, de lezingen zijn in artikelvorm verschenen in onze drietalige tentoonstellingspublicatie 'Haydn Live'. Deze tentoonstellingspublicatie (beperkte oplage) kost € 12,95 en is te koop in de museumwinkel.

Dit is de recentelijk herontdekte kast waar het Flötenuhr van Museum Speelklok precies in past. De kast en het orgel zijn sinds de vroege 19e eeuw van elkaar gescheiden. De kast is onderdeel van de Esterházy collectie. In de voorbereiding van de tentoonstelling ontdekten onze conservatoren dit meubel in het slot van de Esterházy's in Eisenstadt. We zijn erg blij dat ook dit stuk onderdeel was van de tentoonstelling 'Haydn Live'.

Ton Koopman

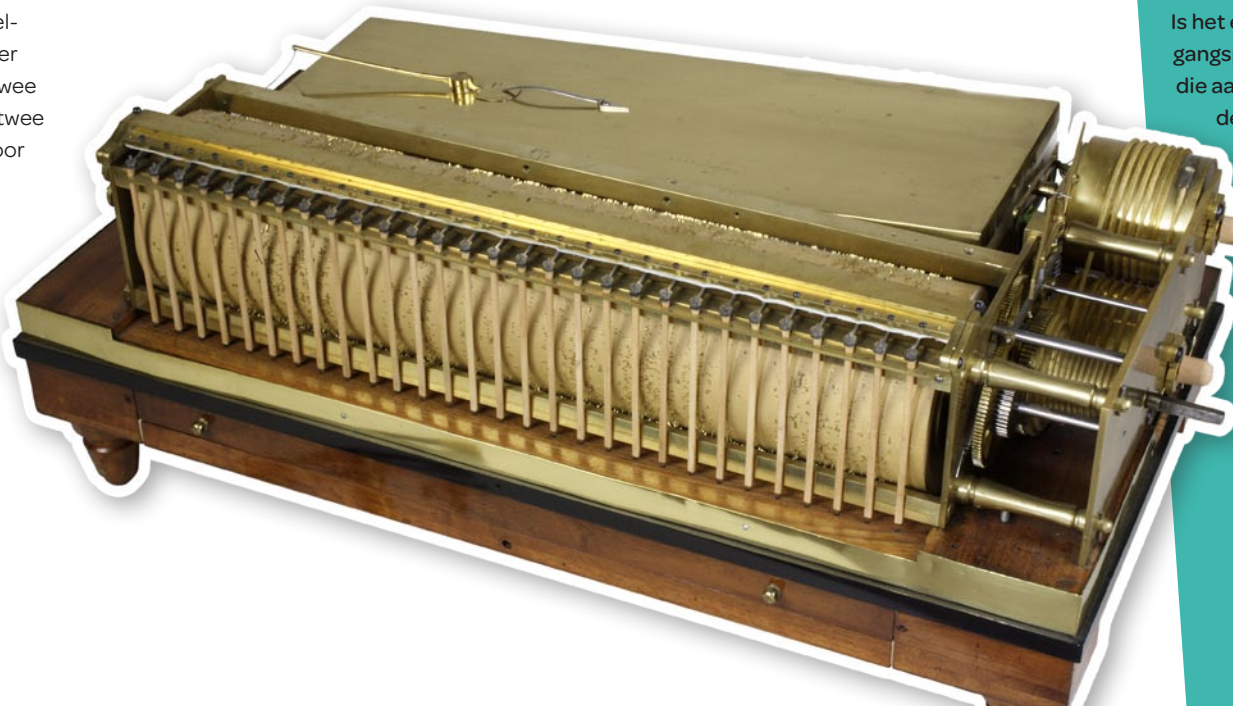
Het bestuderen van historische cilinders kan ons informatie verschaffen over historische uitvoeringspraktijk. Aan de andere kant zijn geprogrammeerde muziekcilinders interpretaties van de componist, arrangeur en/of programmeur die zich hiermee bezighielden. Aan de hand van de Haydn-cilinders besprak Ton Koopman in hoeverre we lessen kunnen trekken uit mechanische muziekinstrumenten over historische uitvoeringspraktijk in het algemeen en die van Haydn in het bijzonder. Bovendien ging hij in op de vraag of de composities en arrangementen op de Haydn-Niemecz Flötenuhren wel echt van Haydn zijn of toch van een andere hand, zoals die van Niemecz.

Helmut Kowar

Is het eigenlijk überhaupt wel mogelijk om een mechanisch muziekinstrument en in dit geval een Haydn-Niemecz Flötenuhr als uitgangspunt te nemen bij de studie naar historische uitvoeringspraktijk? Immers, een Flötenuhr is in beginsel een klok waar een melodie aan toegevoegd is. Dit maakt dat instrumenten bepaalde beperkingen en mogelijkheden hebben die niet te vergelijken zijn met de uitvoeringspraktijk van 'echte' musici. Helmut Kowar keek aan de hand van thema's als tempo, dynamiek, agogiek, articulatie en ornamentatie welke zaken wel overdraagbaar zijn van de Flötenuhren op de uitvoeringspraktijk.

Matthias Naeschke

Naeschke betoogde dat programmeurs rekening hielden met het feit dat een Flötenuhr keer op keer hetzelfde speelt. Hun taak lag daarin ervoor te zorgen dat de luisteraar iedere keer andere dingen kon ontdekken. Een aantal uitvoeringskenmerken van Flötenuhren is terug te voeren op de techniek van de uurwerken. Zo is technisch te verklaren waarom een aantal Haydn-Niemecz stukken veel sneller speelt dan een musicus ze zou uitvoeren. Ook de stemming van de Flötenuhren, die vaak anders was dan die van 'gewone' orgels, kwam uitgebreid aan bod in de lezing van Naeschke.

COLUMN van een Vriend

ZININ een nieuwe vriend?

Of wij er ZININ hadden om vrienden te worden van het Museum van Speelklok tot Pierement? Vrienden, dat klinkt in ieder geval beter dan ondernemersclub, maar past het ook bij ZININ? Wat ZININ doet heeft te maken met: eten, drinken en alles daar omheen. Bij onze eerste kennismaking bleek de vriendenclub direct aan AL onze criteria te voldoen. Er werd gegeten, gedronken en vooral DAAR OMHEEN was het gezellig & interessant!

Dit was, we geven het eerlijk toe, onze eerste kennismaking met het museum van Speelklok tot Pierement. Waarom waren wij er eigenlijk nog nooit geweest? Misschien omdat onze roots niet in Utrecht liggen, of omdat onze muziekkennis niet verder reikt dan the eighties and nineties...of omdat onze 'restaurantie –interesse' stopt bij restaurants..... of tenslotte omdat wij de Steenweg slechts aandoen voor wat funshoppen. Slechte excuses uiteraard, want wij staan vooraan wat betreft beweren dat je vooral tijd moet investeren in je eigen stad!

Zo gezegd, zo gedaan: de eerste de beste gelegenheid wordt aangegrepen voor een nadere kennismaking met het museum, te weten een druillerige zondag in de meivakantie. De kinderen

zijn vrij en we zijn zelf vrij want geen ZININ koopzondagen. Waar leent een regenachtige zondag zich beter voor dan een fijn museumbezoek midden in een prachtige 'stille' stad? Na een allerhartelijkst ontvangst, reserveren we direct een voorstelling van 'Sam & Doornroosje'. Maar eerst doen wij een rondje museum. De Speelklokken en Pierementen maken veel indruk door hun historie en de prachtige muziek. Wij zijn vooral goed in het BELEVEN van een museum en gevoelig voor sfeer, decor en aankleding. Dit klopt volgens ons allemaal, je wordt gedurende de rondleiding meegesleurd naar een andere wereld.

Na een kleine pauze met een kop koffie en een lekker sapje in een gezellige omgeving zijn we klaar voor de voorstelling. We worden geleid naar de mooiste theaterzaal die je je maar kan wensen: de grote danszaal. Op zachte kussens gezeten zien wij de avonturen van Sam die na sluitingstijd in het museum achterblijft. Je zou er bijna jaloers op worden, zelfs de mysterieuze dingen die gebeuren neem je op de koop toe. Heerlijk om je mee te laten voeren in een 'verwarde' versie van het sprookje Doornroosje waarbij de instrumenten onderdeel van de voorstelling zijn. Alle kinderen zitten ademloos te kijken en uiteindelijk komt alles goed! Met een voldaan gevoel verlaten wij het museum en nemen ons plechtig voor in de nabije toekomst vaker te gaan ('t regent immers regelmatig in Utrecht). We moeten nog een kijkje gaan nemen in het nieuwe Restauratieatelier, een concert gaan bijwonen, naar het UITfeest en de Kindermuseumnacht gaan, maar vooral gewoon lekker binnenlopen voor het beleven van een paar fijne uren. Onze vriendschap staat nog letterlijk in de kinderschoenen maar wij hebben wel ZININ een volwaardige relatie!

Voor de volgende column nodigen wij **Joek Peters** uit. Sinds 2005 Vriend van het museum.

Natasja Stoon & Mijntje Bos

Tekst: Natasja Stoon & Mijntje Bos (www.zinin-utrecht.nl)
Beeld: ZININ

Nieuws!

Op 1 januari 2010 gaat Alberic Godderis (22 jaar) van start als assistent-orgelrestaurator bij het Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement. Alberic woont nu nog in De Panne (België) en hoopt per 1 januari een woonruimte in Utrecht te hebben gevonden.

Na de middelbare school studeerde Alberic Economie en volgde hij enige tijd een opleiding tot kerkorgelbouwer. Ook werkte hij bij de bekende orgelbouwer BVBA Verbeeck in St. Job in 't Goor bij Antwerpen. Het museum heeft hem enige tijd geleden (tijdens de concertavond) benaderd om bij het museum in de leer te komen als assistent-orgelrestaurator en zo de vrijgekomen vacature in het Restauratieatelier op te vullen. Hij heeft er kort maar goed over nagedacht en was na een bezoek aan het atelier definitief om. Alberic zal één dag per week bij Adri Vergeer in de werkplaats in Gouda werken.

Rectificatie

In het vorige Periodiek (nummer 65, "Het Restauratieatelier"), werd in het artikel over de dames Beijers abusievelijk de naam Gonnie ter Laak - Koch vermeld, dit moet zijn Gonnie ter Laak-Kok. Zij werd geciteerd als zijnde "hulp in de huishouding", in feite was zij een vriendin die af en toe bijsprong. Dit bestond onder andere uit het verrichten van huishoudelijke taken.

Het museum betreurt het zeer dat het artikel onjuiste informatie bevatte, en biedt mevrouw Ter Laak-Kok excuses aan.

In de rubriek *Een nadere kennismaking met...* staat elke uitgave een interview met een medewerker van het Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement

Spiegels en kralen

Een nadere kennismaking met ...

Petra Versteeg **Tekst:** Carolien Arnold **Beeld:** NMStP

Achter de balie zit een vertrouwd gezicht. Al vijf jaar lang nodigt Petra vanachter de entreekassa bezoekers het museum in; Japanners en Italianen, vaste klanten en gelegenhedsbezoekers, zelfs voorbijgangers die alleen maar de weg komen vragen, worden door Petra vakkundig naar binnen gehengeld. Met een vrolijke lach en een groot oog voor detail.

Petra, hoe ben jij hier eigenlijk terechtgekomen, tussen speelklok en pierement?

Dat is eigenlijk heel plotseling gegaan. Ik kende het museum al een tijdje en het leek me wel een leuke werkplek. Toen ik in 2003 op zoek was naar ander werk, las ik een advertentie van het museum, waarin stond dat gezocht werd naar een medewerker algemene dienst. Ik heb toen gereageerd, maar helaas was het een fulltime functie en ik wilde graag parttime werken. In eerste instantie ging het dus niet door. Maar toen de ingang van het museum in 2004 verplaatst werd van de rustige Buurkerkhof naar de drukke Steenweg werd al snel duidelijk dat er een extra kracht, deze keer wel parttime, nodig was. Op 11 mei ging de nieuwe ingang open, op 12 mei werd ik gebeld en nog geen week later was ik hier aan het werk!

En zo te horen nog steeds met veel plezier. Wat vind je het leukste aan het werk in de algemene dienst?

Hoewel het werk ook souvenirs verkopen en het café runnen inhoudt, vind ik het het leukste om de entreekassa te bemannen. Het werk daar is erg afwisselend, je ontmoet veel verschillende mensen en je hebt het eerste contact met de bezoekers. Ik vind het leuk om mensen het gevoel te geven dat ze hier welkom zijn of om ze over hun aarzeling heen te helpen. En vaak komen de mensen aan het eind van hun bezoek nog even bij me terug. Om gedag te zeggen, een compliment door te geven of te zeggen dat ons museum inderdaad het

vrolijkste museum van Nederland is. Maar het is ook uitdagend werk, je moet op veel dingen letten: je neemt de telefoon aan, via de camera's let je op de veiligheid en soms ben je ook een soort plaatsvervangende VVV. Ons museum is de eerste culturele instelling die toeristen tegenkomen als ze van het station komen, dus dat levert soms de raarste vragen op.

Je zit hier de hele dag in de muziek. Heb je zelf ook iets met muziek?

De muziek voegt zeker iets toe aan het werk hier. Ik vind het wel prettig. Thuis heb ik op de achtergrond ook altijd de radio aan staan. Maar echt muzikaal aangelegd ben ik niet. Als kind heb ik vijf jaar orgelless gehad, maar al snel werd uitgaan en dansen leuker. Ik ben denk ik meer een beeldmens dan een geluidsmens.

Van huis uit ben je ook fotograaf, toch?

Klopt. Ik heb na mijn fotografieopleiding 13 jaar als fotograaf gewerkt. Ik deed alle soorten fotografie: portretten, reportages, productfotografie, persfoto's, alles. En ook daarna, toen ik bij een drukkerij ging werken was ik beeldend bezig; ik deed onder andere de opmaak van de trouw- en geboortekaarten.

Wat is je favoriete instrument uit de collectie?

Dat is makkelijk: het Spiegel orkest. Prachtig meubel is dat! Die mooie houten Jugendstil-krullen, de versierde spiegels en het fraaie glaswerk.

Een korte introductie

Naam: Petra Versteeg

Leeftijd: 42 jaar

Functie: medewerker algemene dienst

Ik houd daarvan, die sierlijke stijl. Ik heb het instrument nog nooit horen spelen, maar ja, ik zei al, het gaat mij meestal toch meer om het beeld dan om het geluid. Daarom vind ik de dansorgelzaal ook zo'n mooie zaal, denk ik. Het is mooi om door middel van mooie meubels en goed gekozen details een bepaalde sfeer te creëren en dat is in de dansorgelzaal heel goed gelukt. Sowieso is het museum een geweldige sfeervolle werkplek. Het gebouw is al een museum op zich. En als medewerker algemene dienst kom je op al die fijne geheime plekjes waar je je echt even helemaal in de middeleeuwen kunt wanen. Mijn dochtertje van zeven vindt het hier ook prachtig. Als er iets bijzonders is, een kindervoorstelling bijvoorbeeld, neem ik haar altijd mee. Maar eigenlijk wil ze iedere keer als we samen in de stad zijn naar het museum. Mama's museum, noemt ze het dan trots!

Als jij een wens mocht doen, wat zou je dan wensen voor het museum?

Een carroussel! Een enorme carroussel met twee verdiepingen middenin het middenschip van het museum. Met een groot orgel erin en vol met mooie spiegels en krullen en versieringen. Ja, sfeer maken met mooie beelden, dat is toch nog steeds wel echt mijn ding!